

TALABALAR MA'NAVIYATINI RIVOJLANTIRISHDA AXBOROT TA'LIM MUHITIDAN FOYDALANISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH

Turayev Qaxramon Nortojoyevich

Termiz Davlat Universiteti

Fizika matematika fakulteti katta o'qituvchisi

E-mail: turaevqahramon184@gmail.com

Annotatsiya: Maqolada talabalar ma'naviyatini rivojlantirishda axborot ta'lim muhitidan foydalanish metodikasini takomillashtirish va turli xil pedagogik texnologiyalardan foydalanish haqida yozilgan

Kalit So'zlar: internet-televideniye, multimediaresurslar, elektron pochta, onlayn-video, madaniyat, texnika,

KIRISH: Bugun kunda zamonaviy axborot-kommunikati texnologiyalashtirish jadal sur'atlar bilan joriy va joriy jamiyat taraqqiyoti barcha yo'nalishga katta rivojlanishi ta'sir ko'rsatmoqda. Har bir sohaga tegishli ko'plab Veb-portallar, internet saytlari, axbochirigan tizimlashtirish yaratilishi va elektron axborot almashish, markazlashgan axborot resurslar, turli ko'rinishdagi interaktiv xizmatlaridan qidiruv kengyo'lga qo'yilishiesha keng qatlamdagi orasida axborot tanqisligiga barham beradiga, ma'lumot olish, qayta birinchi berish va amalga oshirish aniqning keskin oshuviga va boshqa ko'pgina qulayliklarni keltirib chiqaradi. Jadal sur'atlar bilan rivojlanayotgan texnologiya ta'lim-tarbiya ishlov berishte takomil uchun va yangi texnik muhitga mosligini taqozo etadi. AKTning uzb ommalashgan harakatdan biri bu - televideniye haqida. Ta'limiy teledasturlardan butun dunyoda kengiladi, bu esa masofaviy ta'limning ko'rinishidir. Televideniye orqali uchun turli ta'limiy narsalarni keng moliyaviy auditoriyasi uchun namoyish qilish imkoni mavjud. Bunda o'quvchi va talabalar o'z bilimlarini maxsus imtihon vatestlar yordamlari mumkin. Demak, ta'lim tizimida axborot - aloqa texnologiyalari, internet, elektron darsliklar va multimediaresurslaridan yuborjoyini haqida orqali ta'lim-tarbiya jarayoni sifatini oshirish kafolatlanadi. Mamlakatimiz rivojlanishing muhim shartizamonaviy iqtisodiyot muxlisi, madaniyat, texnika va texnologiya rivoji asosida kadrlar tayyorl kullash takomillashgan narsa amal qilishiga erishdi. O'quvchining fanni o'zlashtirish sahifa va sifati keskin yaxshilandi.

ASOSIY QISM

Ta'lim jarayonida bilim, iqtidor va ko'nikmalar shakllanganligini nazorat qilish muhim o'rin egallaydi. O'tkazilgan tajribalarga va o'quv adabiyotlarida izohlangan ilg'or uslublariga asoslanib nazoratning mezonini va bajaradigan vazifalarini quyidagicha belgilash mumkin:

-nazoratning tashhisiy vazifasi. Nazorat natijasida bilim, iqtidor va ko'nikmalarning shakllanganlik darajasi aniqlanadi;

-nazoratning talabalarda bilim olishga ishtiyoqini o'stirish vazifasi. Nazorat natijasida talabalarda o'z bilim, iqtidor va ko'nikmalarini yanada takomillashtirish chhtiyoji uyg'onadi; nazorat jarayonida talabalarning shaxsiy xususiyatlari shakllantiriladi va eng asosiysi rivojlantiriladi. Rivojlanish o'quv faoliyati, ya'ni nutq orqali amalga oshiriladi;

-nazorat jarayonida talabalar o'z bilimlarini mustahkamlaydi. O'quv materiali yanada chuqur o'zlashtiriladi, hodisalar o'rtasida yangi bog'lanishlar o'rnatiladi, shu bilan aqliy faoliyat yanada takomillashadi:

-nazoratning tarbiyaviy vazifasi. Nazorat jarayonida talabalarning psixologik ijobiy xislatlari shakllanib bormog'i lozim;

-nazoratni baholash vazifasi. Nazorat natijasida sifat o'zgarishlarining me'yori aniqlanadi;

- nazorat-ko'p qirrali murakkab jarayon. Nazorat talabalarda doimo jonli qiziqish, izlanish, xursandchilik hislarini uyg'otib, aqliy faoliyatni faollashtiradi. Yuqorida ko'rsatilgan funksiyalar bir-biriga uzviy bog'langan holda yuz beradi.

TALABALAR MA'NAVIYATINI RIVOJLANTIRISHDA AXBOROT TA'LIM MUHITIDAN FOYDALANISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISHDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR.

Pedagogik texnologiya muayyan loyiha asosida tashkil etiladigan, aniq maqsadga yo'naltirilgan hamda ushbu maqsadning natijalanishini kafolatlovchi pedagogik faoliyat muassasaining mazmunidir Pedagogik texnologiya o'zida quyidagi xususiyatlarni mujassam etadi:

1.Pedagogik texnologiya pedagogik muassasani takomillashtirish optimallashtirishga bo'lgan ijtimoiy ehtiyojni qondirish omili sanaladi. 2.Pedagogik texnologiya didaktik hamda tarbiyaviy xarakterdagi, shuningdek, ta'lim-tarbiya muassasaini samarali, mahoratli tarzda tashkil etish borasidagi nazariy hamda amaliy bilimlar majmui, metodologik fan sifatida namoyon bo'ladi.

3.Pedagogik texnologiya ta'lim-tarbiya muassasaining umumiy mohiyatini aks ettiruvchi yaxlit muassasadir.

4.Pedagogik texnologiya yo'naltiruvchanlik vazifasini bajaradi, ya'ni, u shaxsni rivojlantirish, tarbiyalash, shakllantirish uchun xizmat qiladi.

5.Pedagogik texnologiya-shaxsiylik xususiyatiga ega bo'lib, muayyan texnologiyalarni ta'limtarbiya muassasaida qo'llashga nisbatan yagona, qat'iy, me'yoriy talablar qo'yilmaydi. Har bir pedagog u faoliyat yuritayotgan ta'lim-tarbiya muhitining xususiyatlari, mavjud ichki va tashqi shart-sharoitlarni inobatga olgan xolda muayyan texnologik yondoshuvni amalga oshirish imkuoniyatiga ega.

6. Pedagogik texnologiya o'zida ta'lim, tarbiya va shaxs taraqqiyoti (kamoloti)

birligini ifoda etadi.

Talabalarni zamon talablariga javob beradigan yuqori malakali. raqobatbardosh kadrlar qilib tayyorlash maqsadida quyidagilarga e'tibor qaratiladi.

1. O'quv-tarbiya jarayoni va pedagogik munosabatlarni rivojlantirish va demokratiyalash, hamkorlik pedagogikasiga asoslanish.

2. O'quv-tarbiya jarayonida didaktik o'yin, muammoli, modulli ta'lim, loyihalash va hamkorlikda o'qitish texnologiyalaridan foydalanish orqali talabalarning yakka tartibda va kichik guruhlarda mustaqil va ijodiy ishlarini tashkil etib, ularni o'z o'quv-bilish faoliyatining subyektiga aylantirish.

3. Talabalarning mustaqil ishi va tahsilini rejali bosqichma-bosqich tashkil etish.

4. Talabalarning bo'lajak mutaxassislik faoliyatiga ilmiy-metodik jihatdan tayyorgarligini tahlil qilish, ularda ko'nikmalar shakllanishini hisobga olgan holda har bir talabaga o'zini o'zi rivojlantirishning individual ish rejasini tavsiya etish.

5. Ta'lim jarayonini tashkil etish va boshqarish, talabalarda mustaqil tahsil olish va mustaqil fikrlashni shakllantirishga imkon beradigan zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarini ongli tanlash va amaliyotda qo'llash ko'nikmalarini egallashiga erishish.

6. Talabalarning bitiruv malakaviy ishlari mavzularini o'quv-tarbiya jarayonining dolzarb muammolariga bag'ishlash orqali izchil va muntazam ravishda o'z saviyasini oshirish va faol ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borishiga zamin tayyorlash.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, oliy ta'limning uzluksiz takomillashishida o'quv-tarbiya uslub va usullarini yanada rivojlantirish bilan birga talabalar o'quv faoliyatini boshqarish masalasi hali ochilmagan muammolar qatoriga kiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Ishmuxamedov R., Abduqodirov A. Pardayev A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar (ta'lim muassasalari o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar). T "Iste'dod" Fondi 2008 Yil. -180 b. .
2. Ishmuxamedov R., Abduqodirov A., Pardayev A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar (ta'lim muassasalari o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar). T. "Iste'dod" Jamg'armasi, 2009 Yil. - 160 b.
3. Zamonaviy dars. / Bosh muharrir Sh. Shomansurov-T.: Xalq ta'limi Markaziy qayta tayyorlash va malaka oshirish instituti A. Avloniy, 2007 Yil. -120 b.

Elektron resurslar

4. <http://www.tsil.uz>
5. <http://www.norma.uz>
6. <http://www.gov.uz>
7. <http://www.lex.uz>